

Vit hava góðar royndir av javnaðarpolitikki

Nú er ikki langt áðrenn lögtingsval verður. Valeynini sum uppstillaði eru, eru farin at gera um seg fyri at verja teir politisku flokkar, sum tey hvør í sínum lagi umboða.

Nú kann ein lita aftur um bak, heilt aftur tá bert samband og sjálvstýri ráddi í Føroyum. Tá var ein neyðartíð, einki varð gjørt fyri at bota um livikorini hjá tí arbeiðandi fólki her á landi, eingi sosial mál vórðu tikið á tungu, alt skuldi vera sum forfedrar okkara høvdu havt tað, og einki nýtt skuldi koma fram.

Tá farið varð á val, skuldi bert veljast samband ella sjálvstýri, tað var gott nokk, stevnu-skrá var vist ikki til, í hvussu so er, var einki gjørt, sum nakar kundi leggja merki til í føroyskum politikki.

I 1928 stillar ein nýggjur flokkur upp sum kallar seg Javnaðarflokkur, hesin flokkur hevði til endamáls at bota um livikorini hjá teimum fátæku. Hesin flokkur hevði sum stevnu-skrá sosialmál, tey gomlu skuldu fáa ellisrentu, tey sjúku og einkir skuldu eisini fáa hjálp fyri at kunna liva eitt menniskjaligt liv.

Men hvat hendir nú. Tá sambandið og sjálvstýrið lósu hesa skrá, tá blivu báðir hesir flokkar so rorandi einigir um at fáa forkomið hesum flokki sum skjótast. Út varð farið at agitera, sambandsflokkurin og sjálvstýrisflokkurin villeiddu veljararnar um, at javnaðarflokkurin var úti eftir at taka alt frá teimum, sum áttu nakað og lata tað til tey fátæku, bóndurnir um teir ikki vóru góðir nokk, skuldu garðarnir takast frá teimum og latast til tey fátæku. Tað vóru nógv, sum ynsktu ikki at fáa hovið fyri seg.

Men so kom valið 23. januar 1928. Har fingi sambandsflokkurin 10, sjálvstýrisflokkurin 10 og javnaðarflokkurin 2 mans valdar. So varð farið til verka. Javnaðarflokkurin helt sína kós við sínum sosialmálum, tað gekk onga leið tað fyrstu tíðina, afturhaldsflokkarnir vóru so sterkir og hildu imóti at bota um livikorini hjá arbeiðaranum og teim gomlu og illa fyríkomnu í samfelagnum.

Men sum tíðin gongur fær javnaðarflokkurin fleiri mans á ting, so hinir flokkarnir bera ótta fyri, at hann kann bliva enn størri, so nú má gerast nakað fyri at bremsa hesum flokki. So byrjar sambandið og sjálvstýrið at gera stevnu-skrá og fáa nakað frá skrání hjá javnaðarflokkinum á sína skrá, tí tað bætti ikki at halda fram við so neyðarsligum politikki, sum hesir flokkar høvdu fært. Úrslitið var so, at javnaðarflokkurin nørðist í hvørjum meðan hinir fingi bak-kast. I 1936 kemur ein annar flokkur, sum kallar seg Vinnu-

flokkurin fram. Hann fær 2 eykamenn valdar. Hesin flokkur er eisini ein sjálvstýrisflokkur, men fær litið á skafti og heldur á til næsta val, og heldur á til næsta val, og gongur síðani saman við aftur einum nýggjum flokki, sum nevni seg Fólka-flokkurin. Hesin flokkur er part-vis skránaður burtur frá sjálv-

stoðu, sum hann fær frá hesum kapitalistisku afturhaldsflokkunum. 8. november 1958 er aftur lögtingsval, nú stendur á stevnu-skrá javnaðarslokksins um at fáa fólkpensjónina innfórda í Føroyum. Hetta var ein herð agitatið hjá javnaðarflokkinum. P. M. Dam striddist sum »Úlvur á skóga«, men hinir flokk-

saman av berum sjálvstýrismonnum 1962—1966, meg minnst Kjartan Mohr, hvussu glaður hann var fyri hetta søguliga, sum hetn var, at sjálvstýrisflokkarnir høvdu funnið hvønn annan. Tað skal Kjartan fáa rætt í, at søguligt var hetta landsstýri við lit. Teir vóru vist sum hundur og ketta. Ein dagin

nevndur HUMBURGRUNN-URIN av landsstýrisflokkunum. Aftan á hetta maktaleysa landsstýri kemur javnaðarmanna- og sambandslandsstýrið og sjálvstýrið. Nú kemur rættulig gongd á. Nýggj fiskiskip verða bygd, flakavirkir, vegir og havnir, arbeiði til allar hendur. P. M. Dam sáli er lögmaður, tær sosialu umstøðurnar verða alt betur og betur.

Nú eru sjálvstýrisflokkarnir komnir so væl áleiðis, at nú hava teir langa og drúgva stevnu-skrá við nærsagt øllum góðum lyftum, sum teir hava tikið upp eftir javnaðarflokkinum. Men trúgv-ði ti ikki, hetta er bert úlvur í seyðaskinni, hendan stevnu-skrá hoyrir ikki til tann kapitalistiska heimin.

I hesi lögtingssetuni, hvar Atli Dam er lögmaður, kom EEC upp á mál, um vit skuldu fara inn í henda felagsskap. Har var tann stóða tikið at biða nokkur ár og tonkja seg um. Tjóðveldisflokkurin brikslaði landsstýrinum, at teir høvdu lumpað Føroyar inn í EF. Tað var næstan hvørt barn, sum dugdi at lesa Romsáttmálan uttan á fingrunum, alt var upptikið eftir Erlendi Pátursyni. Vit fóru ikki í EF, men Erlendur sigur, at vit eru álikavæl uppi í EF. Tjóðveldið setti upp á at flyta fiskimarkið út á 70 fjórðingar, hóast hetta hevði verið ein vanlukka fyri okkum, um bretar og normenn høvdu gjørt tað sama. Hesin sáttmálin, sum landsstýrið gjordi við bretar og aðrar tjóðir um at halda seg uttan fyri 12 fjórðingar ávisar ársstíðir, kom okkum væl við, serliga tonki eg um várgrunnin.

Lat okkum føroyingar, mann sum kvinnu, fara á val at velja javnaðarmenn inn á ting. Vit hava fingið góðar royndir hesi 8 árin, sum hetta landsstýri hevur sitið. Komid okkum ikki í kreppu aftur av sjálvstýri og loysing frá Danmark. Vit í Norð-streymoy, lat okkum royna at fáa javnaðarmann inn á ting hesaferð. Eg heiti á alt Føroya fólk at velja javnaðarflokkin og venda sjálvstýrinum bakið.

Jóhannis á Kjalnesi

Tá Anker Jørgensen, táverandi danski forsætisráðharrin, var í Føroyum í fjør, stókk hann inn á gólvíð hjá Jóannes á Kjalnesi í Kollafirði. Myndin omanfyri varð tikið tá. Tað eru Jóannes og konan, sum siggjast til høguru á myndini

stýrisflokkinum. Javnaðarflokkurin hevur nú 5 mans á tingi.

So kemur tað søguliga valið 1943, 28. august. Nú er rættulig ósemja komin í sjálvstýrið. Teir flestu av sjálvstýrismonnum leypa í fólkaflokkin, so at sjálvstýrið fekk ongan mann valdan á ting hetta ár. Fólkaflokkurin er ein sterkur flokkur, hann fær 12 mans valdar og fer í hernað móti javnaðarflokkinum og sambandsflokkinum. Hetta er vist ein tann harðasta agitatið, ið nakrantíð hevur verið. Javnaðarflokkurin skuldi javnast við jorðina, tað var so galið, at javnaðarflokkurin ella teir menn, sum umboðaðu hann, á opnum fundi vórðu skýrdir fyri KVIST-LINGAR. Hesin flokkur er kapitalistiskur sjálvstýrisflokkur, sum skal loysa frá Danmark.

Hesin flokkur talar ikki um at bota um víðurskiptini hjá tí minna manninum. I 1954 er val aftur, nú koma 2 nýggir flokkar, Tjóðveldisflokkurin við 6 monnum og Framburðsflokkurin við 1 manni á ting. Báðir flokkarnir eru loysingarflokkar. Hesir eru fyri ein stóran part gingnir út úr fólkaflokkinum. Nú hava vit 4 sjálvstýrisflokkar, sum allir klandrast hvør við annan. Tó verður stóðugt einki gjørt til muns fyri samfelagið. Javnaðarflokkurin roynir alt tað, hann kann, hann fær ikki nógv á skafti, hann hevur stóra mót-

arnir mutaðu imóti. Men hesaferð var tað javnaðarflokkurin, sum fekk sigurin við valið. Hann fekk 8 mans valdar og P. M. Dam sum lögmann. Nú varð fólkpensjónin gjøgnumfór og aðrar sosialhjálpir. Lögmaður fór so til Danmarkar og fekk har gjørt eina figgjaraftan við 190 mill. kr. til at byggja landið upp við. Hetta er byrjanin til tann stóra framburð. Nú vórðu fleiri fiskifer bygð, smærri og stórr, havnir og vegir komu eisini, nú lýsnaði í fyrri vælferð í Føroyum.

So verður eitt landsstýri sett

í miðjari setuni kemur lögmaður Hákon Djurhuus í útvarpið at siga fólki frá, at hetta var eitt landsstýri, sum hann ikki kundi arbeiða saman við, tí tað var óarbeiðsført. So statt lógu vit í stjórnarkreppu til Olavsøku sama ár, tá rann saman aftur, og teir sótu so tíðina út. Hetta landsstýri fekk litið og einki á skafti. Fiskiflotin minkaði í tonsatali, og eingir pengar vóru eftir í kassanum. Sjálvstýrislandsstýrið yvirtók 60 mill. grunnin, sum javnaðarmenn høvdu fingið í lag og sum var

GOTT TILBOÐ

Sendið lepan til:

Við at klippa hendan lepa út og senda hann til okkara í afturlatnum brævbjálva, kunnu tygum gerast haldari og fáa blaðið ókeypis til 1. januar 1975.

SOSIALURIN
Box 76
3800 Tórshavn

Undirritaði:

Navn:

Bústaður:

biði um at fáa SOSIALIN sendandi ókeypis fram til 1. januar.